

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2362/2020
19.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Драган Ђурић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је законски заступник отац ВВ, чији је пуномоћник Душан Ћетојевић, адвокат из ..., ради промене висине издржавања, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 35/20 од 05.02.2020. године, у седници одржаној 19.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 35/20 од 05.02.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 412/19 од 06.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се промени одлука о доприносу за издржавање туженог мал. ББ, садржана у пресуди П2 179/17, у ставу четвртом диспозитива, којим је тужилца обавезана да на име доприноса издржавања ББ плаћа месечно 200 евра, на тај начин што тужилца за издржавање ББ неће плаћати означени износ, већ ће се о издржавању туженог бринути искључиво отац ВВ почев од подношења тужбе па убудуће. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом на име трошкова поступка плати 33.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 35/20 од 05.02.2020. године, ставом првим изреке, жалба је делимично усвојена, делимично одбијена, првостепена пресуда преиначена, тако што је обавеза тужиле у погледу дечијег издржавања за малолетног ББ снижена са износа од 200 евра месечно на износ од 150 евра месечно, почев од 20.11.2018. године, док је у преосталом делу потврђена одлука о одбијању захтева тужиле. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о накнади трошкова поступка и одређено да свака странка сноси своје трошкове. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18) и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 551/16 од 16.12.2016. године разведен је брак тужиле и оца туженог, ВВ. Њихов старији син, тада малолетни ГГ (рођен ...2000. године) поверен је на старање и васпитање тужили, а малолетни син, тужени ББ (рођен ...2003. године) поверен је оцу и тужила обавезана да плаћа на име издржавања туженог 200 евра месечно. ВВ није плаћао издржавање старијег сина. Правноснажном пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 179/19 од 06.06.2018. године одбијен је, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се одлука о издржавању промени и утврди обавеза сваког родитеља да издржава дете које је код њега на старању. Након развода брак тужила са старијим дететом живи у У време развода брака тужила је радила у ... у козметичком салону и месечно зарађивала нешто више од 1.000 евра. Да би избегла депортовање са дететом у Србију, отворила је козметички салон и добила дозволу привременог боравка у Тужила је засновала нову брачну заједницу у којој је родила ћерку у септембру 2018. године. Почев од рођења детета наредних шест месеци остваривала је породилску накнаду у висини од 283 евра месечно, затим шест месеци на име родитељског додатка 220 евра месечно. У октобру 2019. године је привремено затворила козметички салон. За полазак детета узраста од три године у приватан вртић у ... потребно је око 400 до 600 евра месечно. За задовољење потреба малолетне ћерке, у коју спада куповина млека, пелена, гардеробе и вакцинације, тужила са супругом месечно издваја око 50 евра. Тужилин супруг је такође исељеник, запослен је у Немачкој, уз зараду која номинално износи 1.100 евра месечно. Сви живе у ..., у трособном стану, за који је месечна закупнина 480 евра, а трошкови телефона и интернет прикључка око 100 евра месечно. Тужилин старији син ГГ је пунолетан, а у школској 2015/2016 је похађао средњу ... школу у ... и примао је стипендију, која је била око 300 евра месечно и обављао је додатне послове у ланцу супермаркета. Живи са тужилом, прекинуо је школовање и ради у трговини. Тужени живи са оцем, у домаћинству бабе по оцу. Отац туженог је професор у основним школама у ... и ... и укупно зарађује око 55.000,00 динара месечно. Плаћа комуналне трошкове за цело домаћинство, који су око 13.000,00 динара месечно (струја, вода, смеће, кабловски и интернет прикључак) и трошкове грева који су око 35.000,00 до 40.000,00 динара по сезони, плаћа порез на имовину око 10.000,00 динара на годишњем нивоу. Баба по оцу туженог има примања од пензије од 10.000,00 динара месечно. Тужени похађа ... разред Средње ... школе у ..., за шта му треба прибор за геометрију, хамер и паус папир, уџбеници коштају око 15.000,00 динара по школској години, школска ужина је око 250,00 динара дневно, а опрема за физичко је око 4.000,00 динара на годишњем нивоу. Од 2019. године има здравствених проблема, због акутног ... на нервној бази, због чега користи лекове и на посебном је начину исхране, без масноћа, конзерванса и млечних производа, уз конзумирање свеже рибе и јунећег меса, тако да су трошкови исхране туженог повећани, уз настанак додатних трошкова поводом куповине лекова, пробиотика и поводом путних трошкова за одлазак код лекара у Београд на Институт за здравствену заштиту мајке и детета. Тужени похађа часове ... у нижој музичкој школи уз накнаду од 6.000,00 динара месечно и тренира ... уз месечну накнаду од

2.000,00 динара. Има и додатне трошкове везано са превозом ради тренинга и утакмица, који су око 6.000,00 динара. Тужени користи препарате против акни, који коштају око 2.000,00 динара месечно. Потребно му је неколико пари фармерки, јакни и обуће на годишњем нивоу. Предстоји му и одлазак на школску екскурзију, за шта је потребно издвојити око 24.000,00 динара. Висина накнаде за издржавање детета у хранитељској породици је 26.550,00 динара месечно.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио, као неоснован захтев тужиле, сматрајући да се нису испунили услови порписани чланом 164. Породичног закона.

Врховни касациони суд сматра да је другостепени суд одлучујући о жалби тужиле правилном применом материјалног права правилно закључио да се нису испунили услови да се укине тужилина обавеза издржавања туженог, али да су се испунили услови да се промени висина издржавања у том смислу да се иста смањи.

Чланом 164. Породичног закона, прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати, ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Чланом 160. став 1. истог закона, прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања према ставу 2. и 3. овог члана зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности које су од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за одређивање издржавања.

Могућности тужиле, као дужника издржавања и потребе туженог, као повериоца издржавања правилно су утврђене применом критеријума за одређивање издржавања прописаних чланом 160. Породичног закона. По оцени Врховног касационог суда другостепени суд је правилно ценећи могућности тужиле и потребе туженог, правилно закључио да су се испунили услови да се промени висина издржавања тако што ће се смањити обавеза тужиле, будући да су се промениле околности на основу којих је донета претходна одлука. Наиме, на страни туженог су се од доношења претходне одлуке промениле околности у том смислу да су му потребе веће, јер је сада ученик средње школе и стим у вези има трошкове, а од 2019. године има здравствених проблема, због акутног ... на нервној бази, због чега користи лекове и на посебном је начину исхране, повећали су се и трошкови гардеробе и обуће, што значи да су се његове потребе повећале у односу на време када је донета претходна одлука о висини издржавања, али су се и на страни тужиле промениле околности утолико што има обавезу да издржава и малолетно дете, које је рођено септембра 2018. године, па како су се промениле околности на основу којих је донета претходна одлука и на страни тужиле и на страни туженог, то је правилан закључак другостепеног суда да се нису испунили услови за престанак издржавања, али да су се испунили услови да се висина издржавања смањи. При томе правилно је другостепени суд ценио могућност тужиле за стицање зараде и њене личне потребе. Утврђена висина новчаног износа на име издржавања од 150 евра месечно не угрожава егзистенцију тужиле, као дужника издржавања, а задовољава основне потребе туженог, као повериоца издржавања, док ће остала средства потребна за издржавање туженог обезбедити отац, законски заступник, делимично новчаним давањима, а делимично свакодневним старањем и бригом о туженом. Утврђена висина новчаног износа на име издржавања, када се узму у обзир све околности прописане чланом 160. Породичног закона, неће угрозити егзистенцију тужиле, а тиме посредно и извор прихода за туженог.

Имајући у виду напред наведено, Врховни касациони суд сматра да је побијаном другостепеном одлуком правилно утврђена висина обавезе тужиле, као дужника издржавања, због чега је неоснован навод ревизије да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је делимично усвојио захтев тужиле и променио висину издржавања, тако што је исту смањено на износ од 150 евра месечно, уместо укинуо обавезу издржавања. Наиме, правилна примена одредби Породичног закона, које су у складу и са међународним правилима које је наша земља ретификовала, обавезује суд да приликом доношења одлуке о издржавању детета води рачуна о његовим интересима, док се обавеза родитеља, код дужника издржавања заснива на критеријумима одговорног родитеља, што значи да родитељ који не живи са малолетним дететом је у обавези да доприноси његовом издржавању и то бар у висини минималне суме прописане чланом 160. став 4. Породичног закона, која је 26.550,00 динара месечно. Са тих разлога је правилно примењено материјално право, када обавеза тужиле није укинута, већ смањена на 150 евра месечно, а када се имају у виду критеријуми везани за тужилине материјалне прилике, као и потребе туженог. Правилно је другостепени суд сматрао да тужила може да доприноси издржавању са наведеним износом, без угрожавања сопствене егзистенције и егзистенције чланова своје породице, с обзиром да отац туженог даје свој допринос који се огледа у свакодневном старању о детету, иако је у радном односу.

Наводи ревизије којима се указује да тужила има обавезу да издржава још двоје деце нису од утицаја, јер је у време доношења претходне одлуке имала обавезу да издржава дете које јој је поверено на самостално вршење родитељског права, а управо са разлога што има обавезу да издржава још једно дете висина издржавања је смањена, а другостепени суд је правилно проценио њене објективне могућности да се радно ангажује и оствари приходе, при чему је за суд то корективни фактор, имајући у виду могућности тужиле да се радно ангажује.

Како се и осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Одбијен је, као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова по ревизији, с обзиром на успех тужиле.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић